ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1911 ΑΡΙΘ. 24

Ο
ΆΡΓΟΣ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ
ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ
Γ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Θ. Α. ΚΑΛΟΓΕΡΙΚΟΣ

ΤΟ ΜΟΝΟΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΤΑΚΗΣ Μ. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
9 ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ (ΣΤΟΑ ΠΑΠΠΟΥ)

ΤΗΛΕΦ. 23-616

Απόκομμα ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ

Χρονολογία 11. ΜΑΡ. 1934

Ο ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΚΟΛΛΕΚΤΙΒΙΣΜΟΣ

Ἡ Νέα Ρωσσία, ἡ ὁποία μὲ τόσον πρωτοτύπους μεθόδους, ἀλλὰ καὶ μὲ τόσην ἐπιμονὴν προσπαθεῖ νὰ δημιουργήσῃ μίαν κοινωνίαν ἀνωτέρας μορφῆς —κοινωνίαν ἀπηλλαγμένην ἀπὸ τὰς ἀντιφάσεις τοῦ καπιταλισμοῦ—ἐπέρασε στὰ τελευταῖα αὐτὰ χρόνια μιὰ ἐποχὴ ἐξαιρετικῶς ταραχώδη καὶ περίπλοκη, δημιουργικὴ συγχρόνως καὶ τραγική. Ἡ Σοβιετικὴ Ἐπανάστασις, ἡ μεγαλύτερη αὐτὴ ἀπὸ ὅσες ἐγνώρισε ἡ Ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος ἐπαναστάσεις, ἐφαίνετο γιὰ μιὰ στιγμὴ ὅτι περιεπλάκη σὲ δυσχέρειες καὶ δυσκολίες, ἀπὸ τὶς ὁποῖες τοῦ κολλεκτιβισμοῦ, ἡ παρατεταμένη ἀντίστασις, τὴν ὁποίαν, ἐπωφελούμενοι τοῦ κολλεκτιβισμοῦ, ἐπέδειξαν οἱ ἐσωτερικοὶ ἐχθροὶ τῶν Σοβιέτ, ἐδημιουργοῦσε καὶ ἀντικειμενικῶς τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ Ἐπανάστασις μποροῦσε, ἴσως, νὰ καμφθῇ ὑπὸ τὸ βάρος τῶν νέων ἀντιφάσεων καὶ δυσκολιῶν.

Ἡ ἐποχὴ τοῦ ἀγροτικοῦ κολλεκτιβισμοῦ συνέπεσε μὲ τὴν ἐποχὴ τοῦ πενταετοῦς σχεδίου, μὲ τὴν ἐποχὴ δηλαδὴ ἐκείνη ὅταν ἡ χώρα, στηριζομένη στὰ ἔκδηλα πλέον πλεονεκτήματατῆς ὡργανωμένης οἰκονομίας, κατώρθωνε νὰ ἐπιτελέσῃ ἔργα τελείως ἀκατόρθωτα σὲ ἀντίστοιχο χρονικὸ διάστημα γιὰ τὰ κράτη ὅπου ἐπικρατεῖ ὁ ἀναρχι-

αὐστηρότητες, φόροι καταθλιπτικοί, ὅλα ἐναντίον τῶν ἐπαγγελματιῶν, μιᾶς τάξεως, ἡ ὁποία θὰ ἔπρεπε νὰ ἐνδιαφέρῃ εἰλικρινῶς τὸ κράτος διὰ τὴν συντηρητικότητά της. Ἀλλὰ τὸ κράτος αὐτὸ ἐκμεταλλεύεται τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν ἐγκαρτέρησιν τῆς τάξεως αὐτῆς, τὴν ὁποίαν τυραννεῖ παντοιοτρόπως. Ἕως πότε ὅμως θὰ ὑποφέρῃ ἡ τάξις αὐτὴ τοὺς ἐξευτελισμούς, τῆς αὐστηρότητος καὶ τῆς πιέσεως;

—*—

Η ΝΙΚΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ

Οἱ ἐργατικοὶ ἐσημείωσαν κατὰ τὰς δημοτικὰς ἐκλογὰς πρωτοφανῆ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀγγλίας ἐπιτυχίαν. Διὰ πρώτην φορὰν καταλαμβάνουν τὸ δημαρχεῖον τῆς ἀγ-

ΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΕΣ ΤΟΥ «ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ»

Ἡ «Πάπισσα Ἰωάννα» καὶ ὁ Ἐμμανουὴλ Ροΐδης

Ἡ νέα γυναῖκα, ποὺ ἔγινε...Πάπας!

ΠΩΣ ΑΦΩΡΙΣΘΗ ΕΝΑΣ ΜΕΓΑΛΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΗΝ ΑΥΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ

1ΟΝ

Σὲ μίαν ἐποχή—ὅπως εἶνε ἡ δική μας—ποὺ γίνονται τόσοι ἀγῶνες διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἰσότητος, ἡ φυσιογνωμία τοῦ Ἐμμανουὴλ Ροΐδη ἔρχεται στὴν πρώτη σειρὰ τῶν ἐργατῶν τοῦ πνεύματος.

Ὁ ἀλησμόνητος λογοτέχνης, μὲ τὸ βιβλίον του ἡ «Πάπισσα Ἰωάννα», ἐσατύρισε τὸν σατραπισμὸν καὶ τὴν ἀνηθικότητα τοῦ φραγκικοῦ κλήρου, ποὺ ὠργίασε κυριολεκτικῶς κατὰ τὸν Μεσαίωνα.

Καὶ ἡ σάτυρα τοῦ Ροΐδη, τοῦ μοναδικοῦ εἰς τὸν καιρόν του καὶ γνησίου Ἕλληνος σκεπτικιστοῦ, ἦτο ἡ καλυτέρα πολεμικὴ ἐναντίον τῶν προλήψεων καὶ τῶν κωμικῶν πράξεων ἐκείνων, ποὺ ἐξεμεταλλεύοντο ἐπὶ αἰῶνας ἑκατομμύρια ἀνθρώπων.

Ἡ «Πάπισσα Ἰωάννα» δὲν εἶνε μόνον μία καυστικὴ σάτυρα, ἀλλὰ καὶ ἕνα φιλολογικὸν ἀριστούργημα, ποὺ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὸν ἀφορισμὸν τοῦ συγγραφέως της ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Εὐτυχῶς ὅτι μετὰ πολλὰ ἔτη ἡ μνήμη τοῦ Ροΐδη ὄχι μόνον ἀποκαταστάθη, ἀλλὰ καὶ ἔλαβε τὸν φόρον ἐκτιμήσεως, ποὺ τῆς ἀξιζει.

Ὁ «Ἀνεξάρτητος» εἶνε εὐτυχής, διότι θὰ παρουσιάσῃ εἰς τοὺς ἀναγνώστες του τὴν ζωὴν καὶ τὴν δρᾶσιν ἑνὸς πρωτεργάτου τῆς Ἑλληνικῆς διανοήσεως.

Ὁ δρόμος εἶνε στενόμακρος, μὲ παλιὰ σπίτια καὶ ὀλίγα γέρικα δένδρα στὶς αὐλές των. Ἡ βοὴ τῆς πόλεως ἐκεῖ σταματᾷ. Ἕνας κόσμος διαφορετικὸς κινεῖται, παράξενοι τύποι, ποὺ χάνονται σιγά—σιγά, περνοῦν, μιὰ ζωὴ λησμονημένη ἀφίνει τὰ τελευταῖα ἴχνη της. Τὸ κομμάτι αὐτὸ τῆς Ἀθήνας εἶνε ἀπὸ τὰ πιὸ χαρακτηριστικὰ μνημεῖα τοῦ παρελθόντος...

Ἔχουν περάσει ἀπὸ τότε πολλὰ χρόνια. Τὰ αὐτοκίνητα δὲν εἶχαν ἀντικαταστήσει τὰ μόνιππα, ἕνας χορὸς εἰς τὰ ἀνάκτορα ἐθεωρεῖτο κοσμοϊστορικὸν γεγονός, μία αἰσθηματικὴ περιπέτεια κάποιας γνωστῆς ἀθθίδος ἀποτελοῦσε τὸ μοναδικὸν θέμα συζη-

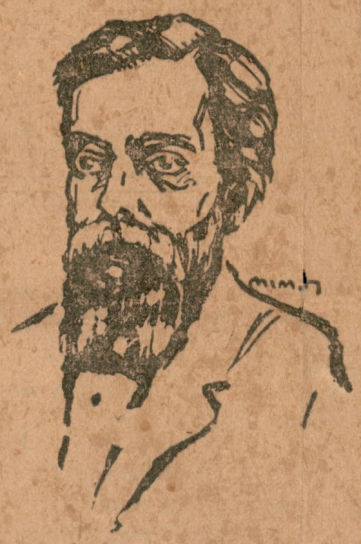

ΕΜΜ. ΡΟΪΔΗΣ, ὁ ἀφωρισμένος συγγραφεὺς τῆς «Πάπισσας Ἰωάννας»

τήσεως παντοῦ. «Εὐτυχισμένοι καιρός!» λέγουν ὅσοι ἐγνώρισαν τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Γιατὶ νὰ μὴ τοὺς πιστεύσωμε; Καὶ ὅμως! Καὶ τότε ὑπῆρχαν ἄνθρωποι ποὺ ὑπέφεραν.

Στὴν ὁδὸν Ἁγίου Νικοδήμου, μόλις ἄρχιζε νὰ σουρουπώνῃ, ἕνας γέρος ἀδύνατος, κυρτὸς ἀπὸ τὰ χρόνια καὶ τὰ βάσανα μιᾶς ἀστάτου ζωῆς, ἔσερνε ἀργὰ-ἀργὰ τὰ βήματά του. Δὲν μιλοῦσε ποτὲ σὲ κανένα. Ὅλοι ὅμως ἐκεῖ γύρω τὸν ἤξευραν.

—Ὁ Μασῶνος! ἐψιθύριζαν οἱ θρησκόληπτες γρηοῦλες.

—Ὁ ἀφωρισμένος! ἔλεγαν ἄλλες κι' ἔκαναν τὸ σταυρό τους.

—Τὸ φάντασμα! συνεπλήρωναν οἱ μικροὶ μάγκες ποὺ ἔβλεπαν τὴν ὠχροπράσινη μορφὴ μὲ τὰ πυκνὰ γένεια τοῦ «μυστηριώδους» —τέτοιος φαινόντανε σ' ὅσους δὲν τὸν ἐγνώριζαν—πρεσβύτου.

Κι' ἐκεῖνος, ποὺ δὲν ἄκουε τίποτε ἀπὸ αὐτά, περνοῦσε πάντα σκυφτὸς καὶ ἀμίλητος. Ἔτσι, ἀποτραβηγμένος ἀπὸ τὴν ζωή, ξεχασμένος ἀπὸ τοὺς φίλους του, φτωχός, ἀλλὰ ἀξιοπρεπής, ἔκλεισε τὰ μάτια ὁ ἄνθρωπος ποὺ εἶχεν ἀγαπήσει «τὶς γυναῖκες καὶ τὸ κρασί», ὁ τακτικὸς καὶ εὐγενικὸς «κοζὲρ» τῶν ἀριστοκρατικῶν σαλονιῶν, ὁ πνευματωδέστερος τῶν λογίων τῆς ἐποχῆς του.

***

Ὁ Ἐμμανουὴλ Ροΐδης χρεωστᾷ τὸν πρῶτο—ἴσως καὶ τὸν μεγαλύτερο — λογοτεχνικό του θρίαμβο σ' ἕναν... ἀφορισμό! «Ἡ Πάπισσα Ἰωάννα»— τὸ πολύκροτον ἔργον του—ἔγινεν ἀφορμὴ ν' ἀναστατωθοῦν οἱ «εὐσεβεῖς» καὶ νὰ ζητήσουν τὴν παραδειγματικὴ τιμωρία τοῦ «κακούργου» συγγραφέως.

Καὶ οἱ τότε Ἱεράρχαι, κατόπιν ἱερᾶς συσκέψεως, ἀπεφάσισαν ἀ ἀφορίσουν τὸν γράψαντα τὴν Πάπισσαν Ἰωάνναν».

Ἔτσι πρὸ 68 χρόνων, εἰς τὰς περισσοτέρας ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διαβάστηκε ἡ παρακάτω ἐγκύκλιος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου:

ΠΕΡΙ ΑΠΟΚΗΡΥΞΕΩΣ ΒΛΑΣΦΗΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΚΟΗΘΟΥΣ ΒΙΒΛΙΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρὸς τοὺς κατὰ τὴν Ἐπικράτειαν Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας

Μυθιστόρημά τι ἐπιγραφόμενον «Ἡ Πάπισσα Ἰωάννα», ἐκδοθὲν ἔναγχος ἐνταῦθα ὑπὸ Ἐ. Δ. Ροΐδου, γέμει, δυστυχῶς, πάσης ἀσεβείας, κακοδοξίας καὶ αἰσχρότητος, διότι ὁ συγγραφεὺς αὐτοῦ, ὑπὸ πνεύματος ἀντιχριστιανικοῦ φερόμενος καὶ ζηλώσας τὴν δόξαν τῶν κατὰ καιροὺς πολεμίων τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως, οὐ μόνον δόγματα καὶ μυστήρια καὶ ἱερὰς τελετὰς καὶ ἤθη καὶ ἔθιμα καὶ παραδόσεις αὐτῆς χλευάζει ἀσεβῶς, διακωμωδῶν, σκώπτων καὶ κατειρωνευόμενος διὰ τῆς συνεχοῦς παραβολῆς τῶν ἱερωτάτων πρὸς τὰ βέληλα, ἀλλὰ καὶ τὰ χρηστὰ ἤθη προσβάλλει, ποιούμενος περιγραφὰς καὶ διηγήσεις ἀσεμνοτάτας.

»Ὅθεν ἡ Σύνοδος εἰ καὶ ἔχει τελείαν πεποίθησιν ὅτι οἱ ὀρθόδοξοι Ἕλληνες, ἑδραῖοι ἐπὶ τὴν πέτραν τῆς πίστεως ἱστάμενοι, οὐδόλως πτοοῦνται τὰς τοιαύτας κενοφωνίας, τὰς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτῆς προερχομένας ἀπροῖξ κατέχοντες ὅσα παρὰ τῶν μακαρίων αὐτῶν πατέρων καὶ προγόνων ὡς πολύτιμον κληρονομίαν παρέλαβον, ὅμως ὀφείλουσα αὕτη κατὰ τὰ ἐμπιστευθέντα αὐτῇ ἱερὰ καθήκοντα νὰ ἐπαγρυπνῇ μὲν εἰς τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τῶν παρὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας πρεσβευομένων, ν' ἀποκρούῃ δὲ καὶ ἀποδοκιμάζῃ πᾶν πολέμιον καὶ ἀντικείμενον αὐτοῖς καὶ προφυλάττῃ οὕτω τὸ χριστώνυμον πλήρωμα ἀπὸ πάσης οἱασδήποτε θρησκευτικῆς παρεκτροπῆς, ἀπεκή-